

Mal for evalueringsrapporten

1. Studieprogram:

Studieprogram: Masterstudium i organisasjon og ledelse (MOL)
Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag

2. Deltagere:

Ekstern programsensor og leder av panelet:
Ann Bergman (Professor, Karlstads Universitet)

Eksternt medlem, representant for aktuelt arbeidsliv:
Geir Solem (tidligere student og arbeidslivsrepresentant)

Vitenskapelig ansatt ved avdelingen:
Sol Skinnarland (Førsteamanuensis, HiØ)
Frode H. Haaland (Førsteamanuensis, HiØ)

Representant studieenheten:
Ragnar Knudsen (Rådgiver) Var med endast vid det första mötet.

Representant lokal studiestedsadministrasjon:
Karin Anker Rasch (Rådgiver)

3. Tema for evalueringen:

- Faglig innhold og organisering
- Gjennomføring av undervisningsaktiviteter og veiledning

Material som legat till grund för vår bedömning:

1. Studieplan med emnebeskrivelser (vedlegg 1)
2. Undervisningsplaner (vedlegg 2)

3. Litteraturlister (vedlegg 3)
4. Oversikt over vitenskapelig ansatte tilknyttet programmet med relevant kompetanse (vedlegg 4)
5. Masteroppsats: Wenche Iren Seifert (2014) Should I stay or should I go? Drop-out fra lederutdanning (vedlegg 5)
6. Alumniundersøkelse till tidligere studenter (se vedlegg 6)
7. Intervju med ledelse: rektor, dekan og studieledere
8. Intervju med fagmiljø
9. Intervju med studenter årskurs 2-4
10. SWOT-analys

Process

Samtlige deltagere i utvärderingsgruppen har tagit del av allt material. Karin Anker Rasch har skrivit utförliga anteckningar vid varje internt möte med utvärderingsgruppen, vid de olika intervjuerna och vid de oppsummerande diskussioner utvärderingsgruppen haft efter varje intervju. Intervjuerna har genomförts i form av samtal där utvärderingsgruppen i dess helhet har varit aktiv.

Introducerande fas: Under november månad konsoliderades gruppen och information skickades ut till medlemmarna (punkt 1-4). Ett första heldagsmöte ägde rum den 23/11. Vid detta möte diskuterades vilket mandat gruppen hade, det material vi fått tillgång till, temat för utvärderingen samt upplägg för det fortsatta arbetet. Nyckelpersoner/grupper för intervjuer identifierades (punkt 7-9) och intervjufrågor formulerades. Utgångspunkten för intervjufrågorna var de två temaområden som avdelningen lyft fram: *Faglig innhold og organisering, Gjennomføring av undervisningsaktiviteter og veiledning*. Vi bestämde även att genomföra en webbaserad enkätundersökning till samtliga studenter (alumni) som slutfört utbildningen (punkt 6).

Aluminundersökning: Frode H. Haaland utformade ett frågeformulär som sedan distribuerades till alla i utvärderingsgruppen för kommentarer. Under december månad skickades en enkät ut till studenter som examinerats i MOL under perioden 2004-2017. Svarsprocenten uppgick till 72,5%. Utvärderingsgruppen har analyserat resultatet både enskilt och i grupp. Resultatet har även skickats till samtliga berörda parter som ingått i utvärderingen och utgjort en diskussionspunkt vid intervjuerna.

Intervju rektor: Den 8/1 intervjuades rektor. De frågor som fokuserades var till stor del av strategisk och övergripande organisatorisk karaktär t.ex. vilken masterstrategi HiØ har, vilken position MOL har i HiØs masterportfölj, hur ledningen ser på MOL, hur ledningen ser på kvalitet, utbildningens arbetslivsrelevans, samt den interna konkurrensen mellan olika program. Efter intervjun med rektor summerade utvärderingsgruppen vad som sagts vid intervjun.

Intervju fagmiljøet: Den 8/1 intervjuades personalen. Närvarande var 7 stycken (exklusive de två som ingick i utvärderingsgruppen). De frågor som togs upp till diskussion handlade bland annat om hur personalen upplevde att MOL fungerade, både i dess olika delar och i dess helhet. Hur man hanterar balansen mellan teori och erfarenhetsbaserat lärande samt praktik. Hur man arbetar med genomströmning, olika undervisningsformer och med att

säkerställa både teoretisk bredd och spets. Hur man hanterar kraven på forskning och på utbildning och hur dessa två kombineras inom MOL. Frågor ställdes även kring vilka styrkor, svagheter och utvecklingsmöjligheter de såg – både vad gäller fagmiljøet och för MOL.

Intervju studenter: Den 18/1 genomfördes en gruppintervju med fyra studenter från årskurs 2, 3 och 4. Här diskuterades hur de upplevde organiseringen av programmet, hur programmet motsvarade deras förväntningar, hur de upplevde förutsättningarna för lärande och utveckling samt balansen mellan masteruppsats och övriga delar av programmet. Vid diskuterade även anledningar till varför man valt HiØ och MOL och vad man såg som styrkor, brister och utvecklingsmöjligheter.

Intervju dekan och studieleder: Den 22/1 intervjuades först dekanen och sedan studieledaren. I båda dessa intervjuer ställdes dels liknande frågor som till rektor, dels mer specifika frågor rörande de organisatoriska villkoren för fagmiljøet samt för MOL och vilka styrkor, svagheter och utvecklingsmöjligheter de såg – både vad gäller fagmiljøet och för MOL.

SWOT-analys: Perioden 22/1-9/2. Efter det att allt material samlats in har medlemmarna i utvärderingsgruppen var och en gjort en självständig SWOT-analys på materialet i dess helhet (punkt 1-9). De separata analyserna sammanställdes sedan till ett dokument som sedan sändes ut till alla i utvärderingsgruppen för påsyn. Vid ett Skypemöte den 9/2 diskuterade vi oss fram till de kvalitetsområden och förbättringspunkter som vi valt att lyfta fram i denna utvärdering.

Skrivande och leverans av rapport: Under perioden 10/2- 16/2 färdigställdes ett utkast på rapporten som skickades ut på remiss till utvärderingsgruppen. Efter revideringar färdigställdes rapporten den 27/2.

1. Helhetlig vurdering av program- og undervisningskvalitet:

Bakgrund

MOL var det första masterprogrammet som startade vid HiØ. MOL omfattar 120 poäng, går på halvfart och sträcker sig över fyra år. För att studenten ska vara behörig krävs förutom en bachelorexamen (eller motsvarande) 3 års arbetslivserfarenhet. Mastern är en breddmaster, vilket betyder att studenter som examinerats från ett flertal bachelorprogram är behöriga. Mastern rekryterar därmed från samtliga bachelorutbildningar vid HiØ, men även från en rad andra lärosäten. Programmet ger behörighet till forskarutbildning och hittills har 5 före detta masterstudenter antagits till forskarutbildning. Undervisningen bedrivs genom tredagarssamlingar – föreläsningar, workshops och seminarier – samt individuell handledning. Under de första två åren ges grundläggande översikt över centrala teman inom organisation och ledning. Under det tredje året knyts temana tydligare an till organisations- och ledarutveckling. Här ingår

även kurser i forskningsdesign och metod som förberedelser till masteruppsatsen. Det fjärde året ägnas åt masteruppsatsen. Programmet bygger på en kombination av ett vetenskaplig och teoretiskt förhållningssätt och ett arbetslivsrelaterat erfarenhetsbaserat lärande.

Sedan starten 2004 och fram till 2017 har 709 studenter antagits och av dessa har 241 examinerats. Under perioden 2008-2012 examinerades i genomsnitt 38,8 % av studenterna. Det är en majoritet kvinnor på utbildningen och av de 709 antagna har 504 varit kvinnor, det vill säga 71 %. En masterstudie har visat att den låga genomströmningen till stor del beror på att studierna kombineras med arbete och familj och att den totala arbetsbelastningen blir för hög för studenterna (Seifert 2014). Detta tydliggörs framför allt i samband med masteruppsatsen. Ytterligare en anledning är att studenterna byter jobb och att den nya arbetsgivaren inte tillåter den ledighet som krävs för att följa programmet. En annan omständighet är att en förhållandevis stor andel av studenterna är chefer med hög arbetsbelastning, vilket kan vara svårt att kombinera med studier. Avdelningen har vidtagit en rad olika åtgärder för att öka genomströmningen och år 2016 organiserades programmet om för att förbättra förutsättningarna för studenterna att slutföra sina studier. I dagsläget arbetar 10 fast anställd personal vid avdelningen och 15 externa föreläsare samt handledare är engagerade. Undervisningen bedrivs i olika omfattning på norska, svenska och engelska.

Faglig innhold og organisering

Det fagliga innehållet i MOL kan sammanfattas som en kritisk arbetslivsrelevant arbetslivsforskning med ett speciellt fokus på organisation och ledning. Det är ett gediget pensum som ligger till grund för utbildningen och den litteratur som ingår är relevant i såväl en nationell som en internationell kontext. Personalstyrkan är synnerligen engagerad i utbildningen och i att skapa goda förutsättningar för lärande. Utvärderingen visar att avdelningen strävar efter att kontinuerligt vidareutveckla både utbildningens innehåll och organisering på ett sådant sätt att utbildningskvaliteten sätts i centrum. Studenterna – både i den genomförda alumniundersökningen och bland de som intervjuades – stöder denna uppfattning, liksom ledningen. Dock framgår att avdelningens engagemang i MOL sker på bekostnad av forskningen på grund av att det råder personalbrist.

Utbildningen fyller ett stort regionalt behov i Østfold av en vetenskapligt förankrad utbildning som kombineras med ett studentaktivt erfarenhetsbaserat livslångt lärande. Utbildningen rekryterar även studenter från andra delar av landet. En styrka i programmet är att det vid sidan av de arbetslivsrelevansens och de teoretiska inslagen finns en tydlig tyngdpunkt i forskningsdesign och metod. Efter omorganiseringen av programmet har masteruppsatsen blivit alltmer framträdande och kommer in redan under år 2. I diskussioner med avdelningen fanns det en medvetenhet om att denna fokusering kan leda till att bredden i utbildningen undermineras. Risken finns att studenterna i huvudsak ägnar sig åt det som är relevant för sitt uppsatsområde. Detta kan leda till att en genomtänkt och gedigen studieplan och pensum inte får det fäste och genomslag som avses i målen med utbildningen. Trots ett omfattande pensum saknas exempelvis inslag där mångfald och framför allt kön/genus problematiseras. En central fråga i dagens arbetsliv handlar om relationen arbete och övrigt liv/familj. Detta är en samtida utmaning

som i hög grad är kopplat till kön och ålder/livsfas, något som inte minst märks bland de arbetande studenterna i programmet och som dessutom anges som en av orsakerna till att de ej slutför sina studier.

Ytterligare en aspekt som diskuterades i utvärderingsgruppen utifrån resultaten från alumniundersökningen som visade att hälften av de som svarade på enkäten hade en ledarställning och hälften hade det inte. Detta talar för att utbildningen vänder sig till en bredare grupp än ledare, vilket är den grupp som nämns som målgrupp på utbildningens hemsida. En än mer uttalad jämnvikt vid organisation och ledning skulle kunna utöka utbildningens arbetslivsrelevans ytterligare och därtill utveckla både utbildningen och forskargruppen samt öka möjligheterna till internt samarbete (HiØ).

MOL har goda förutsättningar att utöka samverkan mellan utbildning, forskning och olika aktörer i norskt arbetsliv genom forskningsbaserad kunskap och kritisk reflektion. Här kan relationerna till alumnerna stärkas så att de tas tillvara på ett bättre sätt och uppmuntras till ett fortsatt engagemang i verksamheten. Alumnienkätens positiva resultat, samt Geir Solems engagemang i utvärderingsgruppen, pekar på att tidigare studenter utgör en stor potential för att möta framtida utmaningar. Avdelningen har under utvärderingens gång upprättat en Facebook-grupp för nuvarande och tidigare studenter. Gruppen har redan fått 199 medlemmar.

Det överskuggande problemet för avdelningen, vilket framkom vid gruppintervjun, är att det råder en stor osäkerhet vad gäller MOLs framtid. Avdelningen upplever att utbildningens utformning i form av en breddmaster på halvfart inte passar in i nuvarande och kommande masterstrategi och finansieringsmodell. Vid sidan av personalbristen är osäkerheten över MOLs framtid och legitimitet inom HiØ det som upplevs som mest problematisk i personalgruppen. Vid intervjuer med avdelningen och ledningens representanter tydliggörs att det saknas en gemensam bild av hur MOL ska bedrivas och vad det får kosta. I intervjun med rektor framgick att MOL går med ett underskott på en miljon per år, samtidigt som varken ledningen och avdelningen vid ØSS kan svara på vad denna siffra grundar sig i. Både dekanen och studieledaren är dock tydliga med att framhålla att MOL är en viktig del i ØSS verksamhet. För att bygga organisatorisk stadga kring MOL förefaller det vara av vikt att en gemensam och uttalad strategi utformas.

Gjennomføring av undervisningsaktiviteter og veiledning

Nuvarande och tidigare studenter är mycket nöjda med utbildningen och det är främst mindre korrigeringar som föreslås. Både i alumniundersökningen och i intervjuerna med studenterna, lyftes exempelvis fram att man önskat en tydligare introducering till programmet och vad det innebär – t.ex. arbetsinsats, upplägg – i samband med kursstart för att underlätta studietiden. Detta är en relevant synpunkt då studenterna kommer från många olika ämnesområden och dessutom i inte studerat på åtminstone tre år. I samband med denna typ av genomgångar är det av vikt att klargöra vilka förväntningar avdelningen har på studentens eget ansvar och aktiva självständiga lärande. Centralt är att tydliggöra att kraven på självständighet är högre vid master än vid bachelor. Denna typ av arbets- och ansvarsfördelningen, kan om det introduceras redan från start, underlätta handledningsbördan för avdelningen i samband med masteruppsatsskrivandet i slutet av utbildningen.

En annan fråga som lyftes upp av studentgruppen var möjligheten att läsa utbildningen på helfart och på så sätt göra den mer flexibel. För vissa studenter skulle detta underlätta att genomföra utbildningen, medan nuvarande upplägg upplevs som bra för andra.

En stor del av utbildningen inom MOL sker in form av arbete i mindre grupper. Detta är en uppskattad undervisningsform som ger utrymme för erfarenhetsutbyte och reflektion. Gruppen, och hur den fungerar, blir således viktig för lärandet. Med utgångspunkt gruppens betydelse menar vissa studenter att man borde växla grupper under utbildningen, medan andra studenter menade att kontinuiteten med en grupp är bra. Oavsett hur avdelningen väljer att lägga upp arbetet med grupperna är det viktigt att fundera över huruvida man kan få studenterna att utvecklas i att ge kommentarer och konstruktiv kritik på andras arbeten och kanske även examineras på just detta.

Handledningen av masteruppsatsen en central angelägenhet och fråga för avdelningen. Att masteruppsatsen har en framträdande roll i programmet och är en kritisk punkt för genomströmningen har lett till en förändring av upplägget på MOL. Avdelningen noterade själva i samband med gruppintervjun vikten av att utvärdera denna förändring för att bedöma huruvida den bidragit till bättre genomströmningen eller ej.

Trots att programmet redan har ett förhållandevis stort inslag av engelsk litteratur/föreläsare och studenterna därmed förhåller sig till den internationella forskningen diskuterades förutsättningarna för att internationalisera programmet ytterligare. Här är det av vikt att avdelningen har en uppfattning om vad man vill med en sådan internationalisering. Internationalisering kan anta en rad olika former och frågan är vilken form den ska ta beträffande MOL. Det finns en risk att programmet blir mindre attraktivt för studenterna om allt mer blir på engelska.

2. Kvalitetsområder:

1. MOL har ett högt söktryck, ökar utbildningsnivån i regionen genom sin tydliga arbetslivsrelevans och gynnar livslångt lärande då den är anpassad till studenter som arbetar vid sidan av studierna.
2. Nuvarande och tidigare studenter är mycket nöjda och upplever utbildningen som arbetslivsrelevant, att den lett till personlig utveckling samt fördjupat deras analytiska förmåga och förmågan till problemlösning. MOL är en väl fungerande masterutbildning.
3. En fagmiljö som visar stort engagemang för MOL och som har gjort förändringar inom programmet för att förbättra kursinnehåll och öka genomströmningen.
4. Fagmiljön består, trots att den är liten, av en god blandning av seniora och juniora anställda och som ingår i internationella och nationella nätverk. Det senare betyder att studenter vid utbildningen möter lärare och forskare från andra miljöer än dem vid HiØ.

5. Ett gediget pensum som rymmer kritisk arbetslivsforskning, vilket skapar en bred och problematiserande kunskapsbas som bidrar till att höja den analytiska kompetensen hos medarbetare och ledare i regionen.

3. Förbetringspunkter:

1. Saknas en gemensam bild av MOL som är genomgående och tydlig både hos personal och ledning och som passar in i den nya masterstrategin och finansieringsmodellen, vilket leder till osäkerhet. MOL avviker från normen vad gäller HiØs masterstrategi då den har en bred ingång från alla HiØs bachelorutbildningar och inte bygger på någon egen bachelor.
2. Arbetssituationen för personalen är ohållbar. Underbemanningen i relation till en undervisning och handledningsintensiv utbildning skapar obalans mellan utbildning och forskning. Detta kan leda till att fagmiljö blir en oattraktiv arbetsplats med rekryteringssvårigheter till följd, vilket sammantaget kan gå ut över undervisningskvaliteten.
3. Trots att utbildningen, enligt studieplan/pensum, är bred finns det en risk att masteruppsatsen ges för stort utrymme och därmed bidrar till att snäva in studenternas fokus och vissa bitar faller bort som exempelvis kön, ålder/livsfas eller etnicitet. Överväg att betona och examinera brett, dvs både inom organisation och ledelse. Utbildningen och avdelningen kan stärkas genom att ge lika stor vikt till dessa båda områden. Detta skapar även möjlighet till samarbete med andra miljöer HiØ.
4. Av tradition har programmet bedrivits på halvfart. Det finns önskemål om att programmet kan läsas på helfart (göra det mer flexibelt). Denna möjlighet kan vara ett sätt att öka genomströmningen genom att studenten inte behöver kombinera arbete och studie och kan genomföra utbildningen på kortare tid. Ju längre tid desto mer kan hända i studentens liv.
5. Utnyttja tidigare (alumner) och nuvarande studenter mer för att synliggöra och profilera programmet, men också för att utveckla och stärka samarbetet med regionala och nationella organisationer gällande såväl undervisning som forskning.

Dato/Sted: Karlstad 2018-02-27

Signatur ekstern programsensor:

